

Qələbəmizin nəticələrindən biri: Region ölkələrinin də marağında olan "Zəngəzur dəhlizi" nailiyyəti

2021-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan üçün əlamətdar bir tarixdir, çünki ölkə 44 günlük müharibədə qələbənin birinci ildönmünü qeyd edir. Azərbaycan, ərazi bütövlüyünü bərpa edərək, Cənubi Qafqazda yeni bir dövrün - sülh və inkişaf üçün fürsət dövrünün başlanmasında əsas rol oynadı.

Adalet.az xəber verir ki, bu gün Rusiya və Türkiyə prezidentləri Vladimir Putin və Recep Tayyib Erdoğan Soçi'də görüşündə "Zəngəzur dəhlizi"nin də mütakirə olunacağı xəbəri Qarabağda qazanılan qələbənin bəhrəsi hesab etmək olar.

44 günlük müharibə Qarabağ münaqişəsinə son qoymuşdan, müharibədən sonra dövrədə tərəflərin əsas məqsədi nəqliyyat əlaqələrinin açılması və bölgədə davamlı sülhə təmin edəcək dövlət sərhədlərinin demarkasiyası-delimitasiyası yolu ilə iqtisadi münasibətlərin bərpa edilməsi olmalıdır. Bəli Azərbaycan separativizm, terrorçuluğun, qanunsuz hərəkətlərin qarşısını almağa özünə məqsəd qoyub və diplomatiyası ilə digər dövlətləri də məqsədinə çatmaq üçün bu işə cəlb edib.

Cəlbəcici rıçaqlar isə regionda sülhün və əminənlikin sayəsində iqtisadi uğurların qazanılmasıdır. Azərbaycanın marağı odur ki, bizim ölkənin əsas hissəsini Naxçıvanla birləşdirəcək dəhliz yaransın, eləcədə Azərbaycanın Türkiyə ilə faktiki quru sərhədi əldə edilsin, Türkiyəyə yol qısalınsın.

Nəqliyyat-kommunikasiya vasitəsilə dövlətlər arası ticarət mübadiləsinin möhkəmlənməsi durur.

Zəngəzur dəhlizinin açılmasının Ermənistana xeyri

Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə regionda çıxıkların olacağını bildirən Milli Məclisin deputatı Vüqar İskəndərov bu dəhlizin açılmasının nəinki təkcə region üçün, hətta kənar dövlətlər üçün xeyirli olacağını deyir: Zəngəzur dəhlizinin yaradılması, bütün ticarət əlaqələrinin bərpası, yəni Cənubi Qafqazda uzun fasilədən sonra sülhün təmin edilməsi bizim maraqlarımıza cavab verir:

"Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi bu, Ermənistandan da maraqlarına cavab verir. Çünkü onlar da dəmir yolu ilə həm İranla, həm Rusi-

ya ilə əlaqə yarada bilərlər. Bu günə qədər bu əlaqə yoxdur və onlar üçün də yeni fürsətlər ortaya çıxacaq.

Bələliklə, əgər Ermənistən bundan sonra normal şəkildə inkişaf etmək istəyirsə bir anlıq bu reallıqla barışmalı, 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatında öz öksinin tapmış bu məsələnin həlli istiqamətində əzəmətli düşən öhdəlikləri yerinə yetirməlidir. V.İskəndərov bildirib ki, Avropa İttifaqının da müsbət yanaşlığı Zəngəzur dəhlizinin açılması region ölkələri üçün də yeni fürsət yaradacaq:

"Bələliklə, hər şey aydındır. Ortada bir reallıq var və Ermənistən o realliga uyğun addım atmaqdan başqa çərəsi yoxdur. Yəni, Ermənistən vaxt itirmədən Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalamalı və Azərbaycanın dünya tərəfindən tanınan ərazi bütövlüyünü tanımladır. Əks təqdirdə isə Ermənistəni xoş gələcək gözləmər"

Rusiya və Türkiyədə dəhlizin açılmasında maraqlıdır

Regionda marağı böyük olan Rusiya da, Türkiyə də Zəngəzur dəhlizinin açılmasını gözləyir.

Bu haqda politoloq Oqtay Qasimov fikirlərini belə şəhər etmişdi:

Türkiyə üçün bu dəhliz ona görə maraqlıdır ki, həm Azərbaycanla, həm də Azərbaycan

üzərindən Orta Asiya ilə əlaqələri sürətlənir, yol qısalır. Xüsusilə ticarət baxımından yüksəkləşmaların həm sürəti, həm də həcmi artmış olur.

Rusiyanın da Zəngəzur dəhlizində marağı var. Rusiya Qarabağda yerləşəndən sonra bölgədə sabitliyin olmasına maraqlıdır. Rusiya zamanında İranla anlaşaraq İranın məxsus bəzi körfəz limanlarında imtiyaz əldə edib və ora daşınmaların en qısa yolu Culfa üzərindədir. Elə sovet dövründə də İran daşınmalar əsasən dəmiryolu vasitəsilə Culfa üzərindən həyata keçirilirdi. Yəni Rusiyanın marağına görə, həm Ermənistənə yüklerin daşınması üçün bu yol açılmalı, Gümrüdkəi hərbi bazasının təchizatı yaxşılaşmalıdır, həm də İran daşınmalar və İran üzərindən Özbəkistan yarımadası ölkələrinə, eləcədə Hindistan, Pakistan kimi ölkələrlə əlaqələr qurulmalıdır.

Son olaraq

Prezident İlham Əliyev çıxışlarından birində maraqlı bir məqamı dilə getirmişdi: "Müharibənin nəticələrindən biri də əlbəttə ki, bu gün mütakirə mövzusu olan Zəngəzur dəhlizidir. Zəngəzur dəhlizi tarixi nailiyyətdir.

Üçtərəfli Bəyanatda xüsusilə bu məsələnin əks olunması bizim, eyni zamanda, böyük siyasi qələbəmizdir. Hazırkı Zəngəzur dəhlizinin fealiyyəti istiqamətində fəal işlər aparılır, bir çox təkliflər var, artıq bir çox nəqliyyat-kommunikasiya layihələri masa üzərindədir, müzakirə edilir və bu, bizim növbəti tarixi uğurumuz olacaqdır.

Müstəqillik bizim ən böyük sərvətimizdir, ən böyük dəyərimizdir. Müstəqillik ilərində biz bir amalla yaşayırıq ki, doğma torpağımızı düşmənin əlindən alaq, işgalan dan azad edək və ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək. Biz buna nail olduğumuz", - deyə Azərbaycan Prezidenti vurğulayıb.